

РОЗВИТОК КІБЕРСТРАХУВАННЯ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

**САЙГАРЕЄВА Вікторія, здобувачка вищої освіти
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: досліджено сучасні тенденції розвитку кіберстрахування у світі та проаналізовано перспективи його запровадження в Україні. Визначено основні чинники зростання ринку. Розглянуто глобальні напрями формування ринку, охарактеризовано ключові виклики. Визначено стратегічні напрями розвитку.

Ключові слова: кіберстрахування; кіберризик; цифрова безпека; кіберзагрози; страхові продукти; кібергігієна.

Кіберстрахування у XXI столітті стало однією з ключових ланок системи управління ризиками. Стрімке зростання частоти та масштабу кібератак, підвищення ролі цифрових технологій у всіх секторах економіки та посилення регуляторних вимог зумовили формування повноцінного світового ринку страхування кіберризиків. Розвиток кіберстрахування за останні роки став відповіддю страхової індустрії на зростаючу частоту кібератак.

Існують різні підходи до визначення кіберстрахування. Онлайн-журнал Forinsurer розглядає його як страховий продукт для захисту бізнесу та фізичних осіб від ризиків, пов'язаних з інтернетом, електронними даними та ІТ-інфраструктурою. За визначенням IBM, кіберстрахування покриває фінансові втрати від атак програм-вимагачів, витоку даних та інших інцидентів. Компанія CFC наголошує, що цей продукт допомагає бізнесу відшкодувати витрати на ліквідацію наслідків кіберінцидентів, включно зі збитками від збоїв, судовими витратами, репутаційними втратами та штрафами. Загалом, кіберстрахування виступає інструментом мінімізації фінансових наслідків кіберзлочинів [1].

Глобальні тенденції у сфері кіберстрахування можна охарактеризувати кількома ключовими напрямками. Ринок активно інтегрує превентивні сервіси: страхові компанії пропонують клієнтам інструменти з кібергігієни, моніторингу вразливостей, навчання персоналу та реагування на інциденти. Це знижує частоту страхових випадків та підвищує довіру клієнтів. Також дедалі більшої ваги набуває проблема системних ризиків, пов'язаних із хмарними сервісами, платформами критичної інфраструктури та постачальницькими ланцюгами. Для

страховиків це створює серйозний виклик у диверсифікації ризиків та формуванні стійких моделей. Регуляторні зміни, зокрема впровадження Директиви NIS2 у ЄС та посилення законодавства про захист персональних даних, стимулюють компанії придбавати страхове покриття та підвищують вимоги до прозорості страхових продуктів.

Попри значний прогрес, ринок стикається з певними обмеженнями. Основними з них є нестача довгострокових статистичних даних, складність прогнозування нових загроз (наприклад, тих, що виникають із розвитком штучного інтелекту) та ризики, пов'язані з війнами і санкціями. Саме тому багато страховиків підвищують франшизи, звужують обсяг покриття та встановлюють для клієнтів мінімальні вимоги до кібербезпеки (багатофакторна аутентифікація, резервні копії, плани реагування на інциденти).

Щодо України, за останні вісім років вітчизняний ринок кіберстрахування зріс у чотири рази та у 2024 році сягнув 138 млн доларів. Очікується, що протягом наступних п'яти років він зросте ще на 50% і досягне 209 млн доларів. Основним сегментом цього ринку залишається мережева безпека, тоді як найбільш динамічно розвиваються напрями хмарної безпеки, захисту даних та безпеки кінцевих точок, що свідчить про зростаючий попит на сучасні технології та рішення в Україні [2].

Перспективи українського ринку полягають у трьох ключових напрямках. По-перше, розвиток внутрішніх страхових продуктів із поєднанням покриття та превентивних IT-сервісів, що дозволить залучити малий і середній бізнес. По-друге, розширення міжнародних гарантійних програм та залучення перестрахового капіталу, що знизить вартість полісів. По-третє, формування мінімальних стандартів кібергігієни на рівні держави та бізнесу, які слугуватимуть передумовою для укладання договорів і підвищать загальний рівень кіберстійкості.

Отже, кіберстрахування поступово стає невід'ємним елементом глобальної фінансової та цифрової інфраструктури, оскільки масштаби та складність кіберзагроз з кожним роком зростають. Світовий досвід демонструє, що

поєднання страхових механізмів із превентивними заходами, стандартами кібергігієни та міжнародними гарантіями дозволяє ефективно мінімізувати ризики й підвищити стійкість бізнесу до кіберінцидентів. Для України ключовими пріоритетами мають стати створення внутрішніх продуктів, орієнтованих на малий і середній бізнес, залучення перестрахового капіталу та формування єдиних державних стандартів у сфері кібербезпеки. Це дозволить не лише зміцнити національний ринок, а й інтегрувати Україну в глобальні процеси розвитку кіберстрахування, забезпечивши економічну та інформаційну безпеку.

Література:

1. Кочнєва В. Роль кіберстрахування у підвищенні рівня кіберстійкості компаній / наук. кер. В. В. Боженко // Виклики кібербезпеки індустрії фінансових послуг : матеріали II наукової онлайн-конференції / за заг. ред. доц. В. В. Койбічук, м. Суми, 02 липня 2024 р. Суми : Сумський державний університет, 2024. С. 41-44. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/97031>
2. Український ринок кібербезпеки зріс у чотири рази за вісім років - IT Ukraine Association. *IT Ukraine Association*. URL: <https://itukraine.org.ua/ukrayinskij-rinok-kiberbezpeki-zris-u-chotiri-razi-za-visim-rokiv/>

Abstract: the current trends in the development of cyber insurance in the world are studied and the prospects for its implementation in Ukraine are analyzed. The main factors of market growth are identified. The global trends in market formation are considered, key challenges are characterized. Strategic directions of development are identified.

Keywords: cyber insurance; cyber risks; digital security; cyber threats; insurance products; cyber hygiene.

Науковий керівник – МЕЛЬНИК Ольга
канд. екон. наук, доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет
М. Миколаїв